

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyně Mgr. Janou Komínkovou v právní věci
žalobce: P.L., zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem, se sídlem Praha 4, Na Zlatnici 301/2, proti **žalovanému: Generální ředitelství cel, se sídlem Praha, Budějovická 7,** o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 2. 2015, č.j. 2876-2/2015-900000-304.6,

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí Generálního ředitelství cel ze dne 4. 2. 2015, č.j. 2876-2/2015-900000-304.6 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je povinen žalobci zaplatit náhradu nákladů řízení ve výši 11.228,- Kč do 1 měsíce od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobce Mgr. Jaroslava Topola.**

O d ů v o d n ě n í:

Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení výše uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo jako opožděné podle § 92 odst. 1 správního řádu zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Celního úřadu pro Plzeňský kraj ze dne 1. 10. 2014, č.j. 62140-6/2014-600000-12, kterým by shledán vinným ze spáchání přestupku podle § 42a odst. 2 písm. a) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“), neboť jako řidič vozidla užil zpoplatněnou komunikaci na dálnici D5 minimálně na 81 až 83 km ve směru jízdy Praha - Rozvadov bez předchozího uhrazení časového poplatku, za což mu byla uložena podle § 42a odst. 7 písm. d) zákona o pozemních komunikacích sankce pokuty ve výši 2.000,-Kč a podle § 79 odst. 1 zákona o přestupcích, za použití § 1 odst. 1

vyhlášky č. 231/1996 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů řízení o přestupcích, mu byla uložena povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1.000,-Kč.

V podané **žalobě** žalobce namítal, že rozhodnutí žalovaného je nezákonné, neboť není pravdou, že by odvolání žalobce bylo opožděné. Ve věci není sporu o tom, že odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo podáno dne 13. 1. 2015. Stěžejním pro posouzení žaloby pak je zjištění, kterého dne bylo prvoinstanční rozhodnutí doručeno. Žalovaný v napadeném rozhodnutí zastával názor, že rozhodnutí prvního stupně bylo zmocněnci žalobce doručeno dne 16. 10. 2014. Žalobce je naopak názoru, že rozhodnutí prvního stupně mu doručeno nebylo, avšak o řešení otázky se dozvěděl dne 13. 1. 2015, tj. v den, kdy podal odvolání. Žalobce uvedl, že podle § 34 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) se písemnosti doručují zástupci; doručení zastoupenému nemá účinky na běh lhůt. Podle § 19 odst. 3 správního řádu, doručuje správní orgán písemnosti též na elektronickou adresu k doručování. V podání ze dne 15. 8. 2014 požádal zástupce žalobce o doručování písemností na e-mail..., kdy tuto skutečnost žalovaný v napadeném rozhodnutí nečinil spornou. Žalovaný poté byl toho názoru, že správní orgán prvního stupně se pokusil na tuto elektronickou doručovací adresu písemnost vypravit, avšak tento pokus nebyl úspěšný proto, že adresát nepotvrdil přijetí e-mailu, a v důsledku toho podle § 19 odst. 8 správního řádu vypravil správní orgán prvního stupně písemnost tak, jakoby účastník o doručování na e-mail nepožádal, tj. dovodil účinky doručení fikcí při doručování na adresu k doručování zmocněnce žalobce podle registru obyvatel. Žalobce zásadně popíral, že by mu bylo rozhodnutí doručováno elektronicky na jeho adresu určenou k doručování. Z tohoto důvodu žalobce zastával názor, že rozhodnutí nemohlo být doručeno za užití institutu fikce doručení při doručování způsobem, jakoby adresát o doručení na e-mail nepožádal. Pokud totiž správní orgán nevypraví písemnost na adresátem preferovanou adresu k doručování, stanovenou podle § 19 odst. 3 správního řádu, nelze dovodit fikci při pokusu o doručení na jinou adresu (srov. závěr č. 86 zasedání Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 14. 12. 2009: „*ve smyslu § 19 správního řádu nemůže nesprávné doručování poštou vést k uplatnění fikce doručení. Zde by totiž nezákonnost postupu správního orgánu měla negativní dopad na právní postavení adresáta.*“). Posouzení včasnosti odvolání tak závisí podle žalobce toliko na zjištění, zda byla fikce doručení uplatněna po právu, tj. zda správní orgán prvního stupně učinil pokus o vypravení písemnosti na e-mail zmocněnce žalobce, ...

Žalobce uvedl, že tento pokus učiněn nebyl, neboť jeho zmocněnci žádná písemnost nebyla doručena, a na podporu svého tvrzení navrhoval provést svědeckou výpověď svého zmocněnce, P.K., adresa k doručování ... Zároveň žalobce navrhoval provést důkaz spisem, který neobsahuje žádný důkaz o vypravení rozhodnutí na adresu ..., a aby soud uložil žalovanému povinnost prokázat své tvrzení, tj. že rozhodnutí bylo na adresu ... vypraveno, neboť žalobce nemůže prokázat negativní skutečnost. Vzhledem k tomu, že správní orgán prvního stupně rozhodnutí na elektronickou doručovací adresu zmocněnce žalobce nevypravil, nelze považovat za datum doručení desátý den uložení písemnosti při pokusu o doručení na adresu k doručování dle registru obyvatel, a proto je nutné na odvolání podané žalobcem hledět jako na odvolání do neoznámeného rozhodnutí podle § 84 správního řádu, podané při zachování subjektivní 30 denní lhůty podle § 84 odst. 1 správního řádu, která počala plynout dnem, kdy se zmocněnec žalobce dozvěděl o řešení otázky, která byla předmětem řízení, což se dozvěděl z informace od samotného žalobce, který svému zmocněnci předal informaci o

doručení písemnosti „Vyrozumění o nedoplatku“, vydané Celním úřadem pro Plzeňský kraj ze dne 7. 1. 2015, č. j. 1464/2015-600000-41. Žalobce poté z právní opatrnosti konstatoval, že jeho argumentace k případným listinám založeným ve spise nemůže být konkrétnější, neboť Celní úřad pro Plzeňský kraj odepřel zmocněnci žalobce v rozporu se zákonem nahlížet do správního spisu.

Žalobce žádal, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Ve **vyjádření k podané žalobě** žalovaný uvedl, že ač je žaloba rozsáhlá, v podstatě žalobce popírá, že jeho odvolání je opožděné, a sice z toho důvodu, že mu rozhodnutí orgánu prvního stupně na jeho elektronickou adresu určenou k doručování, doručeno nebylo. Přitom o doručování písemností na e-mailovou adresu ..., žalobce výslovně požádal. K tomuto tvrzení žalovaný konstatoval, že dne 1. 10. 2014 bylo vydáno rozhodnutí správního orgánu prvního stupně č. j. 62140-6/2014-600000-12, které bylo doručováno na výslovně požadovanou emailovou adresu ... Jelikož se zpráva obsahující označenou písemnost nevrátila zpět jako nedoručitelná a žalobce, resp. zmocněnec žalobce (P.K. ...) její převzetí nejpozději následující pracovní den po odeslání zprávy nepotvrdil, bylo následně rozhodnutí doručováno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb na adresu trvalého pobytu zmocněnce žalobce. Zmocněnec žalobce nebyl zastižen při doručování zásilky dne 6. 10. 2014 a nevyzvedl si ji u provozovatele poštovních služeb ani v úložní době, proto byla zásilka dne 17. 10. 2014 vložena do domovní schránky zmocněnce žalobce. Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně tak bylo v souladu s § 24 odst. 1 správního řádu doručeno dne 16. 10. 2014. Týmž dnem, tj. 16. 10. 2014, bylo rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 správního řádu oznámeno. Posledním dnem zákonné 15 denní lhůty pro podání odvolání pak byl pátek dne 31. 10. 2014, přičemž odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo tomuto orgánu doručeno elektronickou poštou dne 13. 1. 2015, tedy po marném uplynutí lhůty. Ohledně doručování pak žalovaný připojil do spisu výpis ze spisové agendy Celní správy České republiky (naskenovaná dialogová okna vztahující se k odesílanému rozhodnutí správního orgánu prvního stupně). V dalších žalobních bodech žalovaný odkázal na závěry uvedené v žalobou napadeném rozhodnutí (tj. rozhodnutí ze dne 4. 2. 2015, čj. 2876-2/2015-900000-304.6).

Vzhledem k výše uvedenému žalovaný nepovažoval žalobu za důvodnou a navrhoval, aby ji soud zamítl.

Součástí **správního spisu** je příkaz ze dne 31. 7. 2014, č.j. 62140-3/2014-600000-12 z něhož vyplývá, že žalobce tím, že jako řidič vozidla tovární značky Audi A4, RZ... (CZ) užil dne 10. 04. 2014 v době okolo 22:07 hodin zpoplatněnou pozemní komunikaci na dálnici D5 minimálně na 81. až 83. km ve směru jízdy Praha – Rozvadov bez předchozího uhrazení časového poplatku, tedy jako řidič vozidla v systému časového zpoplatnění v rozporu s § 21e odst. 1 zákona o pozemních komunikacích užil vozidlo, aniž by byl uhrazen časový poplatek, spáchal přestupek podle § 42a odst. 2 písm. a) zákona o pozemních komunikacích, za což mu byla uložena podle § 42a odst. 7 písm. d) zákona o pozemních komunikacích sankce pokuty ve výši 2 000 Kč. Součástí správního spisu je dále odpor žalobce podaný proti shora uvedenému příkazu, jež žalobce podal prostřednictvím svého zmocněnce pana P.K. dne 13. 8. 2014. V podaném odporu požádal žalobce prostřednictvím svého zmocněnce, aby mu správní

orgán, jakož i odvolací správní orgán doručovali písemnosti na e-mailovou adresu ... Ve správním spise se dále nachází předvolání k ústnímu jednání, jež bylo žalobci doručeno dne 2. 9. 2014, kdy doručení je doloženo dodejkou ve spise vedenou pod č.j. 62140-5/2014-600000-12 a dále rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 1. 10. 2014, jehož doručení žalobci potvrzuje dodejka vedená ve správním spise pod č.j. 6214-6-2014-600000-12. Dne 13. 1. 2015 podal žalobce odvolání, kde uvedl, že *„dnes mě kontaktoval obviněný s tím, že mu bylo zasláno „Vyrozhodnění o nedoplatku“ na základě kterého si vyžádala rozhodnutí. Z daného vyplývá, že bylo vydáno rozhodnutí, které mi coby zmocněnci obviněného nebylo zasláno.“*

V odůvodnění žalobou **napadeného rozhodnutí** žalovaný konstatoval, že Celní úřad vydal dne 1. 10. 2014 rozhodnutí č. j. 62140-6/2014-600000-12, kterým žalobce shledal vinným z přestupku podle ustanovení § 42a odst. 4 písm. c) zákona o pozemních komunikacích. Rozhodnutí bylo doručováno způsobem, který si vyžádal zmocněnec žalobce, tj. dne 1. 10. 2014 bylo zasláno na e-mailovou adresu ..., ale zmocněnec převzetí doručované zprávy nepotvrdil stanoveným způsobem ani jiným způsobem, přičemž zpráva se nevrátila jako nedoručitelná, a proto celní úřad postupoval podle ustanovení § 19 odst. 8 správního řádu a doručoval písemnost, jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal. Zmocněnec měl pro účely doručování v informačním systému evidence obyvatel zřízenou adresu pro doručování. Ke dni 19. 8. 2014 (zmocněnec v minulosti adresy pro doručování hojně měnil a využíval i zahraniční adresy) byla doručovací adresou ... Na tuto adresu správní orgán doručoval prostřednictvím držitele poštovní licence, avšak adresát si uložené písemnosti ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byly k vyzvednutí připraveny, nevyzvedával. Písemnosti byly v souladu s pokyny na obálce vloženy do jeho domovní schránky a podle ustanovení § 24 odst. 1 správního řádu, byly takové zásilky platně doručeny tzv. náhradním doručením. Celní úřad v tomto případě doručoval na adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel, na kterou mají být doručovány písemnosti a která má přednost před doručováním na adresu trvalého pobytu. K doručování se poměrně často vyjadřoval Nejvyšší správní soud, viz např. rozsudek č. j. 5 As 44/2007-93 *„II. Doručení správního rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu z roku 2004 nastává marným uplynutím desetidenní lhůty; pozdější faktické převzetí rozhodnutí nemá na právní účinky doručení již žádný vliv. Důkazní břemeno ohledně tvrzení o nemožnosti vyzvednout si písemnost ve stanovené lhůtě, o jejímž běhu a právních důsledcích jejího marného uplynutí byl účastník v oznámení o uložení písemnosti poučen, stíhá účastníka řízení, nikoli správní orgán.“* Celní úřad ve věci meritorně rozhodl dne 1. 10. 2014. Rozhodnutí ve věci doručil celní úřad žalobci výše uvedeným a nepochybně správným způsobem. Jelikož zmocněnec žalobce nepotvrdil v souladu s ustanovením § 19 odst. 8 správního řádu, že převzal zaslanou písemnost, a to nejpozději následující pracovní den po odeslání zprávy, která se nevrátila jako nedoručitelná, doručil celní úřad písemnost, jako by žalobce o doručení na elektronickou adresu nepožádal. Celní úřad tedy v souladu se správním řádem následně doručil rozhodnutí na adresu zmocněnce žalobce evidovanou v informačním systému evidence obyvatel jako adresu pro doručování písemností (viz § 20 odst. 1 správního řádu). Jelikož si zmocněnec žalobce uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, nevyzvedl, písemnost byla považována za doručenu posledním dnem této lhůty. Napadené rozhodnutí bylo při doručování uloženo dne 6. 10. 2014. Dne 17. 10. 2014 byla zásilka s rozhodnutím vložena do domovní schránky adresáta. Rozhodnutí bylo podle ustanovení § 24 odst. 1 správního řádu, doručeno dne 16. 10. 2014. Týmž dnem bylo ve smyslu § 72 odst. 1

správního řádu rozhodnutí oznámeno. Posledním dnem zákonné 15 denní lhůty pro podání odvolání byl pátek 31. 10. 2014. Odvolání proti napadenému rozhodnutí bylo doručeno elektronickou poštou celnímu úřadu až dne 13. 1. 2015, tedy po marném uplynutí uvedené lhůty. Z výše uvedených důvodů se nejedná o odvolání proti neoznámenému rozhodnutí ve smyslu § 84 správního řádu, neboť napadené rozhodnutí bylo žalobci oznámeno zákonným způsobem výše rekapitulovaným. Žalobci tedy neběžela lhůta pro odvolání při neoznámení rozhodnutí ve smyslu § 84 správního řádu, ale lhůta základní. Závěrem žalovaný uvedl, že posuzované odvolání bylo podáno po uplynutí této základní lhůty a jedná se odvolání opožděné.

O věci samé bylo rozhodnuto bez jednání podle § 76 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“).

Žaloba je důvodná.

K námitce žalobce, že správním orgánem I. stupně nebyl učiněn pokus o vypravení písemnosti na e-mail zmocněnce žalobce a z tohoto důvodu mu tak nemohlo být prvoinstanční rozhodnutí doručeno za užití institutu fikce doručení při doručování způsobem, jakoby adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal, a podané odvolání tudíž nebylo opožděné, soud uvádí, že podle § 19 odst. 3 správního řádu nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, na požádání účastníka řízení správní orgán doručuje na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu, kterou mu účastník řízení sdělí, zejména může-li to přispět k urychlení řízení; taková adresa může být sdělena i pro řízení, která mohou být u téhož správního orgánu zahájena v budoucnu. Úprava doručování je tak podle správního řádu konstruována prioritně k doručování na adresu zvolenou účastníkem, avšak volba doručovací adresy v elektronické podobě nemůže představovat jediný přípustný prostředek doručení určité písemnosti účastníkům, a to zvláště pokud je dána objektivní technická překážka, jež není jednorázová či snadno odstranitelná. Bylo by tak v rozporu se smyslem § 19 odst. 4 správního řádu, formálně lpět na povinnosti doručovat výhradně elektronicky. V této souvislosti soud poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2015, č.j. 3 As 205/2014-34, kde Nejvyšší správní soud zdůraznil, že *„účastník správního řízení nemá právní nárok na doručování písemností v elektronické podobě. Z § 19 odst. 3 správního řádu totiž vyplývá, že je na uvážení správního orgánu, zda požadavku účastníka řízení na doručování na elektronickou adresu vyhoví či nikoliv, když smyslem tohoto postupu je zejména to, aby bylo řízení urychleno. Pokud tedy správní orgán dospěje k závěru, že takový způsob doručování nemůže přispět k urychlení řízení, není povinen doručovat na požadovanou adresu a může doručovat písemnosti tak, jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal (§ 19 odst. 8 správního řádu). Tak tomu bývá zejména v případech, kdy má správní orgán podezření, že sdělení adresy pro doručování nebo elektronické adresy je pouze zdržovací taktikou.“* Účastník řízení má tedy právo na doručování na elektronickou adresu, kterou správnímu orgánu sdělí, ale správní orgán zároveň není povinen takovému požadavku vyhovět ve chvíli, kdy tímto účastník doručování záměrně komplikuje, tedy v případě kdy např. uvede adresu, na niž nelze doručovat. Ze shora uvedeného však nelze uzavřít, že by bylo pouze na libovůli správního orgánu, zda na adresu uvedenou účastníkem řízení bude či nebude doručovat. Správní orgán nesmí rezignovat na povinnost doručovat primárně na účastníkem zvolenou doručovací adresu v důsledku jakýchkoliv technických problémů.

V nyní posuzovaném případě žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že „rozhodnutí bylo doručováno způsobem, který si vyžádal zmocněnec odvolatele, tj. dne 1. 10. 2014 bylo zasláno na e-mailovou adresu ... ale zmocněnec převzetí doručované zprávy nepotvrdil stanoveným způsobem ani jiným způsobem, přičemž zpráva se nevrátila jako nedoručitelná, a proto celní úřad postupoval podle ustanovení § 19 odst. 8 správního řádu a doručoval písemnost, jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal.“ V takovémto postupu by nešlo shledat žádné pochybení, neboť zákonná úprava počítá s možností, že na sdělenou elektronickou adresu nebude možné doručit a napadené rozhodnutí by tak bylo možné poté, co by správní orgán neúspěšně doručoval na adresu zvolenou zmocněncem žalobce, doručovat zmocněnci, tak jako by o doručení na elektronickou adresu nepožádal.

Nicméně i s ohledem na shora uvedené správní orgán není zbaven povinnosti vést správní spis způsobem, z něhož budou jednoznačně zřejmé důvody, pro něž se nepodařilo určitou písemnost odeslat anebo doručit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2016, č.j. 1 As 188/2015-61.). V daném případě doklady o tom, zda se správní orgán skutečně pokusil o doručení na zmocněncem uvedenou adresu, nejsou součástí správního spisu. Žalovaný doklady o pokusu doručit žalobci prvoinstanční rozhodnutí, resp. naskenovaná dialogová okna vztahující se k odesílanému rozhodnutí správního orgánu prvního stupně připojil ke správnímu spisu až ve chvíli, kdy zdejšímu soudu zasílal v předmětné věci správní spis. Toto je zřejmé z elektronicky vedeného spisu, neboť naskenovaná dialogová okna jsou ve formátu pdf. uložena mimo složky správního spisu a žalovaný se o nich nezmínil ani ve spisovém přehledu. Navíc žalovaný ve svém vyjádření k podané žalobě sám uvedl, že „Ohledně doručování pak žalovaný připojil do spisu výpis ze spisové agendy Celní správy České republiky (naskenovaná dialogová okna vztahující se k odesílanému rozhodnutí správního orgánu prvního stupně).“ Žalovaný tak vzal za základ napadeného rozhodnutí skutkový stav, který neměl oporu ve správním spisu.

K navrhovanému důkazu žalobce, a to svědecké výpovědi jeho zmocněnce P.K., soud uvádí, že s ohledem na to, že shledal, že napadené rozhodnutí nemá ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. oporu ve spise, rozhodl, že žalobcem navržený důkaz neprovede pro jeho nadbytečnost.

Na základě uvedených argumentů soud zrušil napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. pro vady řízení a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Při novém rozhodování žalovaný zohlední soudem vytýkanou vadu.

Ve druhém výroku tohoto rozsudku přiznal soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 věta první s.ř.s. žalobci, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení. Náklady, které žalobci v řízení vznikly, spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3.000,- Kč a v nákladech souvisejících s právním zastoupením žalobce advokátem. Tyto jsou tvořeny jednak odměnou za právní zastoupení žalobce advokátem, a to za 2 úkony právní služby (převzetí zastoupení, sepsání žaloby), přičemž sazba odměny činí 3.100,- Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d/ vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2013). Náklady právního zastoupení žalobce jsou dále tvořeny dvěma paušálními částkami ve výši 300,- Kč (§ 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném od 1. 9. 2006), a částkou 1.428,- Kč odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s.ř.s.).

Celková výše nákladů, které žalobci v tomto řízení vznikly, tedy činí 11.228,- Kč. Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v této výši, a to ve stanovené lhůtě k rukám právního zástupce žalobce advokáta Mgr. Jaroslava Topola.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V Plzni dne 31. března 2016

Mgr. Jana Komínková, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení: Martina Kerberová